

TYTUŁ OPRACOWANIA:

**PROJEKT KONSERWATORSKI BUDOWLANO-WYKONAWCZY
PRZEBUDOWY FOSY PRZY PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO –
WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW POD NR A/46.****KAT.OBIEKTU III/VIII**

ADRES OBIEKTU:

91-065 ŁÓDŹ, UL. OGRODOWA 15.

NR EWID. DZIAŁEK:

DZ. NR 102/6, OBR. B-46.
jedn. ewidenc. nr: 106102_9.0046.

INWESTOR:

MUZEUM MIASTA ŁODZI,
91-065 ŁÓDŹ, UL. OGRODOWA 15

PROJEKTANCI:	IMIĘ I NAZWISKO:	NUMER UPRAWNIENI:	PODPIS:
ZIELEŃ:	dr inż. HALINA JAROSZEWSKA		
ARCHITEKTURA:	mgr inż. arch. DANUTA WŁODARSKA	289/83/WMŁ	
WSPÓŁPRACA:	inż. arch. KAROLINA KĘDZIERSKA		
SPRAWDZAJĄCY:	mgr inż. arch. DANIEL PYZAŁSKI	56/LOOKK/2011	
	mgr inż. arch. ROBERT KUBA		

KIEROWNIK PRACOWNI: mgr inż. arch. DANUTA WŁODARSKA

DOKUMENTACJĘ ZAOPINIOWANO:

w zakresie konserwacji zabytków - WKZ

ZAWARTOŚĆ:

Dokumentacja projektowa:

Załączniki:

czerwiec 2019r.

Łódź, dn. _____ r.

OŚWIADCZENIE

W nawiązaniu do przepisów ustawy z dn. 07.07.1994 r. – Prawo budowlane oraz przepisów ustawy z dn. 16.04.2004 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane (Dz.U. nr 93 poz.888 z 2004 r. – zgodnie z art.20 ust.4) oświadczamy, że PROJEKT KONSERWATORSKI BUDOWLANO-WYKONAWCZY PRZEBUDOWY FOSY PRZY PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO – WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW POD NR A/46, w branży architektura - został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami oraz zasadami wiedzy technicznej:

mgr inż. arch. Danuta Włodarska
upr. nr 289/83/WMŁ

mgr inż. arch. Robert Kuba
upr. nr 56/LOOKK/2011

WYKAZ ZAWARTOŚCI OPRACOWANIA

- I. Strona tytułowa
- II. Wykaz zawartości opracowania
- III. Opis techniczny

SPIS TREŚCI:

OŚWIADCZENIE.....	2
1. Dane ogólne.....	2
1.1. Cel opracowania.....	2
1.2. Podstawa opracowania.....	2
2. Opis stanu istniejącego.....	3
3. Stan projektowany.....	3
4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, dóbr kultury współczesnej oraz krajobrazu kulturowego.....	4
5. Charakterystyka zagrożeń dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników.....	5
5.1. Emisja zanieczyszczeń gazowych, pyłowych i płynnych.....	5
5.2. Wytwarzanie odpadów stałych i ich usuwanie.....	5
5.3. Emisja hałasów, wibracji i promieniowania.....	5
6. Uwagi końcowe.....	5
IV. Oświadczenie projektantów.....	7
V. Kserokopie zaświadczeń o przynależności do właściwych izb samorządów zawodowych oraz kserokopie uprawnień.....	8-11
VI. Załączniki: załącznik nr 1: DOKUMENTACJA ZDJĘCIOWA.....	12-14
VII. Wykaz rysunków.....	15-23
1: SCHEMAT LOKALIZACJI FOSY	skala 1:500
i2: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU – RZUT (stan istniejący)	skala 1:100
2: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU – RZUT (projekt)	skala 1:100
i3: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU - PRZEKRÓJ A-A (stan istniejący)	skala 1:10
3: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU - PRZEKRÓJ A-A (projekt)	skala 1:10
i4: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU - PRZEKRÓJ B-B (stan istniejący)	skala 1:10
4: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU - PRZEKRÓJ B-B (projekt)	skala 1:10
i5: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU - PRZEKRÓJ C-C (stan istniejący)	skala 1:10
5: FOSA WZDŁUŻ ZACHODNIEJ ŚCIANY PAŁACU - PRZEKRÓJ C-C (projekt)	skala 1:10

OPIS TECHNICZNY

PROJEKT KONSERWATORSKI BUDOWLANO-WYKONAWCZY PRZEBUDOWY FOSY PRZY PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO – WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW POD NR A/46.

1. Dane ogólne

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania projektowego jest renowacja fosy, stanowiącej integralną część zabytkowego założenia pałacowo-ogrodowego pałacu Izraela Kalmanowicza Poznańskiego – obecnej siedzibie Muzeum Miasta Łodzi, przy ulicy Ogrodowej 15.

Poniższe opracowanie jest zamienne w stosunku do projektu podstawowego, na który uzyskano pozwolenie na budowę - Decyzja Nr DAR-UA-I.958.2016, z dnia 01.06.2016r. Jest to II etap robót (I etap został wykonany w 2018 r. na podstawie pozwolenia na budowę – Decyzja Nr DAR-UA-I.1055.2018, z dnia 23.05.2018r.).

1.2. Podstawa opracowania

- Zlecenie Inwestora (Muzeum Miasta Łodzi, 91-065 Łódź, ul. Ogrodowa 15),
- Mapa sytuacyjno – wysokościowa w skali 1: 250,
- Inwentaryzacja nawierzchni i drzewostanu wykonana w ramach prac wstępnych do etapu I,
- Decyzja Nr DAR-UA-I.958.2016, z dnia 01.06.2016 r.,
- Decyzja Nr DAR-UA-I.1538.2017, z dnia 31.07.2017 r.,
- Decyzja Nr DAR-UA-I.1055.2018, z dnia 23.05.2018r.,
- Materiały archiwalne Muzeum Miasta Łodzi,
- Dokumentacja projektowa etapu I robót z 2018 r. (PROJEKT BUDOWLANO-KONSERWATORSKI ZAGOSPODAROWANIA OGRODU PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO – PROJEKT ZAMIENNY – ZADANIE III – OGRÓD PAŁACU POZNAŃSKICH – ETAP I),
- Ekspertyza o stanie technicznym elementów małej architektury w ogrodzie Pałacu Poznańskich w Łodzi, przy ul. Ogrodowej 15, wpisanym do rejestru zabytków pod nr A/46, z lutego 2019 r., autor: dr inż. Jan Kozicki, mgr inż. arch. Danuta Włodarska, mgr inż. arch. Robert Kuba.
- Źródła:
  - *Parki i ogrody Łodzi - Ogrody Nad Łódką*, praca zbiorowa pod red. Romualda Olaczka, Stowarzyszenie Film-Przyroda-Kultura w Łodzi, Łódź 2010, ISBN: 978-83-924031-3-5,
  - Bomanowska Marzena, Bonisławski Ryszard, Podolska Joanna, *Spacerniak Łódzki*, Łódź 2010,
  - Gola A., *Rezydencje łódzkich fabrykantów*, [w:] Aedifico et Conservo III. Eskalacja jakości kształcenia zawodowego w Polsce, Warszawa 1914,
  - Laurentowicz-Grans M., Manžett-Kubiak J., *Pałace „Ziemi obiecanej”*, Tow. Opieki nad Zabytkami, Łódź 1997,

- Stefański K., Wielkie rody fabrykanckie Łodzi i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta: Geyerowie, Scheiblerowie, Poznańscy, Heinzlowie, Kindermannowie, Łódź 2014,
- Olaczek R. 1980. Zieleń miejska składnikiem dziedzictwa kulturowego Łodzi. Przegląd Ekon.-Społ. m. Łodzi, 6 (1979):47-60,
- Skrzydło L. 2000. Rody fabrykanckie, część druga. Oficyna Bibliofilów, Łódź: 1-128,

2. Opis stanu istniejącego

Murki fosi, przebiegające wzdłuż elewacji zachodniej wschodniego skrzydła pałacu, mają różną głębokość i wykonane są w technologii tradycyjnej z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie cementowej z wyprawą cementową.

Fosa znajduje się w złym stanie technicznym. Mur jest wyraźnie nachylony do wewnątrz, występują liczne spękania tynków z widoczną skorodowaną cegłą, mogące świadczyć o braku izolacji poziomej. Występują również mechaniczne ubytki w skorodowanej cegle.

3. Stan projektowany

Ze względu na małą grubość (27cm) ścianki murowanej i tynkowanej oporowej fosi oraz odchylenie od pionu do wewnątrz o kilka cm w niektórych miejscach jego rozbiórka jest niemożliwa bez poważnych ingerencji w nawierzchnię dookoła.

W związku z tym konieczne jest jego wzmocnienie poprzez dodanie ścianki i płyty żelbetowej na całej długości fosi bez ingerencji w istniejący mur. Odpływ wodny należy pozostawić w istniejącej lokalizacji.

Wytyczne realizacyjne:

Projektuje się, po usunięciu uszkodzonego tynku i warstwy cegły (należy dokonać rektyfikacji pionowości ścianki przed ustaleniem grubości pionowej płyty wzmocnienia) - wzmocnienie istniejącego muru poprzez dodanie żelbetowej ścianki oporowej, o grubości minimum 50mm (grubość dostosowana do stopnia pochylenia istniejącej ściany od strony wewnętrznej fosi) oraz zbrojonej płyty o grubości minimum 150mm na dnie fosi na całej jej długości. Zbrojenie zgodnie z projektem konstrukcji.

W ścianie pałacu, w poziomie płyty należy wykonać bruzdę, o głębokości minimum 100mm i wysokości 150mm. Żelbetowe elementy wykonać z betonu mrozoodpornego C30/37, zbrojonego siatką z prętów o średnicy 10mm, z zastosowaniem od zewnątrz otuliny 30mm. Pod płytę ułożyć hydroizolację. Na fundamentach budynku zastosować izolację przeciwwilgociową ze szlamu, malowanego w kolorze elewacji.

Pionowe wzmocnienie ściany zespolić z murkiem, wklejanymi przez folię, w odstępach co 300mm, prętami o średnicy 16mm. Pręty wklejać na głębokość minimum 200mm.

Pomiędzy istniejącą ścianką, a ścianką żelbetową należy zastosować folię kubełkową ułożoną kubełkami w stronę istniejącej ściany. Ponad folią kubełkową

należy pozostawić odcinek wysokości około 200mm umożliwiający odparowywanie wody. Ponad ścianką żelbetową powinno się zastosować otwory odprowadzające wilgoć wysokości ok. 20mm i szerokości 250mm, rozmieszczone co 500mm.

Ponad 2 ściankami należy wykonać żelbetową czapę z kapinosami mocowaną do muru za pomocą wklejanych bolców ze stali nierdzewnej kwasoodpornej lub wklejanych prętów, wykonanych z austenitycznej stali nierdzewnej.

Dla zabezpieczenia fosi należy wykonać poziome kraty stalowe z płaskownika 40x5 (lub zbliżonych) ze stali nierdzewnej na wysokości nie mniejszej niż 50 cm poniżej gruntu. Kraty powinny być zdejmowalne i mocowane do konstrukcji wsporczej z kątownika stalowego 50x50x5 (lub zbliżonych) ze stali nierdzewnej, leżącej na płycie żelbetowej. Poziom krat powinien być dostosowany do zmieniającego się poziomu gruntu oraz do spadku dna fosi i powinien zmieniać się schodkowo (zmiany poziomów powinny być dostosowane do zmian poziomu murku).

Renowację tynku murka fosi od strony zewnętrznej wykonać poprzez usunięcie miejsc lub większych fragmentów bardzo uszkodzonych tynków do gołej cegły; wykonać czyszczenie murka za pomocą myjki wysokociśnieniowej i gorącej wody; wykonać dezynfekcję murka preparatem biobójczym nieszkodliwym dla środowiska bez zawartości aktywnego chloru poprzez natrysk miejsc porażonych mikroflorą; wzmocnić odsłonięte podłoża pod tynk, jak i starego tynku; wyrównać podłoże i nałożyć tynk podkładowy na ścianę murka oporowego (aby tynk twardniał bez rys, podłoże musi być możliwie równe); naprawić rysy w tynku oraz naprawić rysy w podłożu pod tynkiem jeśli konieczne. Naprawę rys w tynku wykonać przez ich poszerzenie, zagruntowanie preparatem gruntującym o działaniu wzmacniającym, szpachlować szpachlówką silikonową. Naprawę rys w podłożu pod tynkiem wykonać przez ich poszerzenie, zagruntowanie preparatem gruntującym o działaniu wzmacniającym i otynkować uniwersalną zaprawą klejową do zatapiania tkaniny zbrojącej. po naprawach nałożyć mineralny tynk wierzchni, dający się filcować do faktury gładkiej, jak na murku; malować farbą w kolorze identycznym z kolorystyką pałacu (KEIM HISTORISCH 50017).

Kolorystyka elementów murowanych/żelbetowych powinna być identyczna z kolorystyką pałacu (KEIM HISTORISCH 50017), a projektowane elementy stalowe do malowania w kolorze identycznym, jak kraty w korpusie głównym pałacu, tj. szary antracyt (POLIFARB ŁÓDŹ - LOWICYN RAL 7016).

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, dóbr kultury współczesnej oraz krajobrazu kulturowego

Teren objęty opracowaniem podlega ochronie na podstawie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podczas rewaloryzacji i modernizacji ogrodu przy pałacu Izraela Kalmanowicza Poznańskiego – obecnej siedziby Muzeum Miasta Łodzi, przy ulicy Ogrodowej 15 w trakcie realizacji prac ziemnych należy prowadzić nadzór archeologiczny.

W przypadku odkrycia zabytków archeologicznych po zgłoszeniu znaleziska do WKZ należy przeprowadzić interwencyjne badania archeologiczne.

5. Charakterystyka zagrożeń dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników

5.1. Emisja zanieczyszczeń gazowych, pyłowych i płynnych

- zanieczyszczenia gazowe i pyłowe w trakcie funkcjonowania ogrodu usytuowanego przy obiekcie Muzeum Miasta Łodzi nie powstają,
- zanieczyszczenia płynne – nie występują.

5.2. Wytwarzanie odpadów stałych i ich usuwanie

Odpady stałe gromadzone w pojemnikach na śmieci, umieszczonych na terenie zagospodarowania obszaru ogrodu pałacu będą wywożone przez profesjonalne służby utrzymania czystości na podstawie dotychczasowych umów.

5.3. Emisja hałasów, wibracji i promieniowania

Na przedmiotowym terenie przeznaczonym na cele rekreacyjne nie ma urządzeń wywołujących wibracje, bądź emitujących promieniowanie.

6. Uwagi końcowe

- Wymienione w opracowaniu metody należy przetestować próbnie na reprezentatywnym fragmencie elementu, ponieważ trudno jest dobrać zakładając z góry metodę oczyszczania lub odpowiedni preparat bez sprawdzenia jego działania w danym przypadku. Próby należy dokonać w obecności nadzoru konserwatorskiego i inwestycyjnego.
- Zaleca się by materiały użyte do restauracji i konserwacji małej architektury w ogrodzie pałacu, takie jak: szybkowiążące zaprawy do uzupełnień ubytków, mineralne szpachlówki powierzchniowe, szybkowiążące zaprawy wypełniające, fabrycznie mieszane suche zaprawy ze spoiwem mineralnym, szybkowiążące lane zaprawy sztukatorskie do prefabrykacji elementów sztukaterii były wykonane na bazie cementu romańskiego.
- Wszystkie etapy prac konserwatorskich w miarę szerszego rozpoznawania problematyki obiektu muszą być dokumentowane. W tym celu należy prowadzić dokumentację opisową i fotograficzną.
- Wszystkie projektowane prace należy wykonywać stosując się do zasad określonych w „Warunkach technicznych wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych” ITB tom I, wydawnictwo „Arkady”, pod stałym nadzorem osoby uprawnionej do kierowania pracami budowlanymi oraz z zachowaniem stosownych przepisów BHP w zakresie wynikającym z prowadzonego rodzaju robót. Stosowane materiały winny posiadać wymagane aktualne atesty i aprobaty techniczne, upoważniające do stosowania w budownictwie, wydane przez właściwe jednostki aprobowe, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki

Przestrzennej i Budownictwa z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych oraz jednostkowego stosowania wyrobów budowlanych.
W sprawach wymagających zmian przestrzennych, uściśleń technologicznych należy dokonać odpowiednich ustaleń w ramach nadzoru autorskiego.

Opracowanie:

Zieleń - dr inż. Halina Jaroszevska

Architektura - mgr inż. arch. Danuta Włodarska

Współpraca - techn. bud. Wiesława Stall

Współpraca – mgr inż. arch. Daniel Pyzalski

Sprawdzający - mgr inż. arch. Robert Kuba